Huszonegyedik évfolyam. 152. szám. Kolozsvár, 1900. julius 7. szombat.

Szerkesztői iroda:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék“ előfizetési dija:

Egész évre	32 korona.	Negyedévre	8 korona.
Félévre	16 korona.	Egy hóra	3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér hirdetési ára **8** fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora *2 korona.*

Hivatalos közlemények sora **5 korona.**
Nyilttéri czikkek garmond sora után **40 fillér** fizetendő.

A munka egyesit.

Kolozsvár, jul. 7.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a most mult napokban, székelyföldi tanulmány utjából visszatérve, *Brassóban* is megállapodott.

Ebben az egykor igen élénk kereskedelmi és ipari forgalommal biró városban a miniszter örömmel tapasztalta, hogy az ipar ott magas fejlettséggel bir, s még ma is örvendetes jelenségei láthatók meg annak, hogy az ipar fejlődés egészséges irányban halad, s hogy ez összefüggésbe hozható a — nemzetiségi politikával is.

Tudni való ugyanis, hogy Brassóban, e határszéli városban magyarok, szászok és oláhok majdnem egyenlő számban laknak és mindenik náczió soraiból sok iparos elem kerül ki, a kik bizonyos nemes vetélkedést folytatnak részben egymással is arra nézve, hogy ipari életüket egészséges alapokon fejlesszék ki.

Hegedüs Sándor éles szeme sok olyan dolgot látott meg a brassói iparosvilág e nemü viszonyaiban, a melyeknek különös jelentőségét egy sok figyelmet keltő pohárköszöntöben érdeme szerint méltatta is.

Azt vette ugyanis észre, hogy a Brassóban együttlakó különajku népcsoportok a munka terén nagyon jól megférnek egymással. És ha versengenek is, ez végeredményében az ipari fejlődés nagy érdekeinek válik javára.

Hegedüs az általa észlelt jelenségekből azt a következtetést vonta ki, hogy a különajku polgárok között az egyetértésnek egyik leghatalmasabb eszköze a munka lehet és egyben figyelmeztette is a brassóiakat, hogy egész erejükkel munkáljanak a kivánt egyetértés megteremtésén.

Kétségtelen dolog, hogy a *munka* nemesit és azok az elemek és érdekcsoportok, a melyek a *munka* szolgálatába szegődnek, sok minden keserüségnek elveszik az élét azzal, hogy e nemü-tevékenységük közepette mennél kevesebb időt használnak arra, hogy azokat az elválasztó falakat erősitsék, melyek politikai és társadalmi egyenetlenkedéseket vontak polgár és polgár közé.

Nem mondhatjuk, hogy a Hegedüs miniszter által észlelt jelenségek Brassóban állandóan abban az alakzatban vannak meg, a melyekben azokat Hegedüs látta és azokból nem éppen azokat a következtetéseket lehet levonni, a melyeket ő állapitott meg, azt azonban nem lehet tagadni, hogy a miniszter kijelentései igy is nagy érdekűek, s bizonyos irányban ezeknek a hatása nem is fog elmaradni.

Hegedüs a *munkát* állitotta oda, mint olyan tényezőt, a mely az ellentétes politikai törekvések enyhitésére üdvös befolyással lehet. Bizonyos dolog az, hogy a munkával foglalkozó ember, a ki szereti a maga hivatását és annak élni kiván, elsősorban ennek az érdeknek fog szolgálni és mennél kevesebb időt használ fel arra, hogy a külön ajku népelemeket elválasztó falak megerősitésén munkáljon, ellenkezőleg keresni fogja azokat az eszközöket, a melyek az egyetértés megteremtésére alkalmasok.

Hegedüs miniszter kétségkivül csak egyik oldalát látta az éremnek s nem volt ideje és alkalma arra, hogy megfigyelje azokat a jelenségeket is, a melyek a Brassóban lakó szász és oláh népelem életében előfordulnak és tanuságot tesznek arról, hogy a fejlett ipari élet még mindig akadálya annak, hogy a nemzeti eszme e két népelem életében érvényesithesse hóditó erejét.

A ki ismeri a brassói viszonyokat, annak tudnia lehet, hogy ebben a városban az együtt lakó három népelem még mindig harczban áll egymással s bár ipari, tehát a vagyoni érdekek bizonyos közösséget teremtenek ugyan köztük, de ez a közösség csak addig forrása az egyetértésnek és a hazafias együttműködésnek, a mig bizonyos konkrét érdek kielégitést nyer, ámde, mihelyt ez az esetről esetre támadt közösség meglazul, a különválás folyamata ismét megindul. Ekkor aztán megkezdődik a harcz; a békétlen elemek kiélezik a fegyvereiket, s a három népcsoport tovább tapossa a maga külön utját.

Lehet, hogy a Hegedüs szava nem marad minden hatás nélkül. Lehetséges az is, hogy a brassói békétlenkedő elemek valahára eszükre fognak térni, ámde a ki ismeri a viszonyokat, nem táplálhat tulzott reményeket az iránt, hogy a Hegedüs által hangoztatott *munka* az, a melyben a kiélezett társadalmi és politikai ellentétek kiegyenlittessenek.

Nem mondjuk, hogy a Hegedüs tanitása éppen eredménytelen marad, ámde joggal kételkedünk abban, hogy az ő elmélete alkalmas mindazon törekvéseknek ártalmatlanokká tételére, a melyek a brassói szászokat és oláhokat arra ösztönzik, hogy az egységes magyar nemzeti állam kiépitésének munkájában való részvételtől tartózkodjanak.

Politikai hir.

Utolsó kisérlet. Az osztrák kormány a csehek általános és ingerült tiltakozására való tekintettel uj lépésre határozta el magát. A „Grazer Volksblatt“ jelentése szerint elejtette a nyelvtörvények oktrojálását s rászánta magát arra, hogy a *Reichsratot összel még egyszer összehivja.* Addig semmiféle intézkedést nem tesz. A gráczi lap hirét a német pártok körében nagy meglepetéssel fogadják s érdeklődéssel várják, megczáfolja e a kormány ezt a jelentést.

Politika-tanulmányuton.

Kolozsvár, julius 7.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter, ki épen most végezte be székelyföldi tanulmányutját, tegnapelőtt Brassóban a tiszteletére rendezett banketten igen nagy érdekü és sok tanulságot rejtő politikai kijelentéseket tett az ipar és a nemzetiségek közt való békés egyetértésről, s annak szükségéről.

A miniszter e jelentős beszédét bizonyára nem csak a kik hallották, hanem szélesebb körökben is kétségkivül abban a komoly figyelemben részesitik, a melyet az valójában megérdemel.

A miniszter abból a tételből indult ki, hogy az ipar fejlettsége Brassóban igen kedvező körülmény ahhoz, hogy a külön ajku polgárok *megértsék* egymást.

Én — ugymond a miniszter — arra törekszem, hogy megértsük egymást a munkában. (Élénk éljenzés.) Azt akarom, hogy magas szinvonalra emelkedjék a magyar ipar, hogy megszabaditsam azt — nem a külföldtől, mert a külföldre nekünk szükségünk van, hogy legyen termékenyitő összeköttetésünk — hanem egyes esélyektől, veszélyektől és a hátramaradástól, amelyek annak fejlődését akadályozzák. *Azt akarom, hogy a hazai ipar és kereskedelem ur legyen a maga házában és erre képesitve legyen* és amikor ezt akarom, azt hiszem, nincs különbség közöttünk. Ebben mindnyájan egyetértünk. (Élénk tetszés, zajos, szünni nem akaró éljenzés.) És, ha ebben egyetértünk, az érdekek kiegyenlitésénél fogva egyet fogunk érteni másban is. Lesz szeretet és egyetértés közöttünk.

És midőn én modern eszközökkel ezeket munkálom, akkor politikát is csinálok: az előrehaladás és a polgárok boldogulásának politikáját, azt a politikát, amely nem keresi a külömbségeket, hanem keresi közöttünk az összetartás fonalát (Élénk tetszés és éljenzés), hogy a magyar kultura széles alapján mindenki megtalálja előrehaladásának és jólétének biztositékait.

Amidőn én ezt a politikát üzöm, akkor én azon a nyelven beszélek, amelyet mindenki megért, amely a szivekhez hat, amely a szív nyelve. Mert én nem tudom azt elhinni, hogy az a polgártárs, aki megtalálja — és csak itt találja meg, azon a földön, amelyen él, amelyhez ragaszkodik — megélhetésének forrásait, anyagi emelkedésének, jólétének és boldogságának föltételeit, össze ne olvadjon a közös hazaszeretetben. (Élénk tetszés és éljenzés).

Czélom tehát és törekvésem, megteremteni e haza minden gyermeke számára a megélhetésnek módjait és az alapot arra, hogy előre törhessen a kulturában és megállhassa helyét vészben és viharban.

A kinai forradalom.

Tetőpontját érte el Kinában a gyilkosok garázdálkodása: **az összes európaiakat megölték, a császárt és az özvegy császárnét meggyilkolták.** Ide fejlődött ime a boxerek mozgalma: rémuralmat termett, mely elpusztitotta azt is, a ki támogatta: az özvegy császárnét. Több mint **700 európai**, diplomata, katona és polgár **vérzett el rettenetes kinok között az angol követség udvarán**, melyet 12 napon át sok tizezernyi ember ostromolt, ágyuval, fegyverrel lövöldözött s végül kiéheztetett. Junius 30-án éjjel, mikor az európaiaknak már alig volt lőszerük, s az éhségtől bágyadtan alig állottak már helyükön, egyszerre ujból megkezdődött a kinaiak rohama. Ágyuikkal réseket löttek az angol követséget övező falon s százával tódultak be az udvarra. Egyideig az európaiaknak még volt erejük a betódulók megölésére, de minden megölt helyett tiz más jelent meg a résen. Az európaiak mind jobban összeszorultak s a roppant tulnyomó számu ellenség halomra gyilkolta ott őket. Ennyi az, a mit egyelőre tudunk az ellentmondó és sok tekintetben eltérő táviratokból.

Szomoruan egészíti ki az európaiak tragédiáját a kinai császári család tragédiája. Tuán herczeg, a kinai fősereg parancsnoka, kinek fiát az özvegy császárné trónörökössé nevezett ki, junius 19-én kényszeritette a detronizált császárt és anyját, az özvegy császárnét, hogy nagy mennyiségü ópiumot egyenek.

A császár csakhamar meghalt, a császárné még él, de **megőrült**. Ezzel Tuán herczeg, a ki különben üldözési mániában szenved, szabaddá tette a maga utját is a trónra, melyet egykor bünös fondorlattal elraboltak tőle, illetőleg az atyjától. Mikor ugyanis Tau-Suong csaszár, Tuan nagyatyja meghalt, hét fia közül az „ötödik herczeget“ jelölte ki végrendeletében utódjául. Ez az ötödik herczeg Tuan atyja volt. Akkor azonban Szien-Tung, a negyedik herczeg, meghamisitotta a végrendeletet, kitörölte az „ötödik“ szót s helyébe ezt irta: a „negyedik“. E hamisitása révén ő foglalta el a trónt. Az ő felesége volt Csu-Hsu, a most már özvegy császárné, a kin Tuan betöltötte most bosszuját s visszaszerezte gyilkolással, a mit elvettek tőle hamisitással.

Mindezekkel szemben valósággal elszomoritó az, a mit a **hatalmak tehetetlenségéről és viszálykodásáról jelentenek.** Addig haboztak, tanácskoztak és féltékenykedtek, mig óriási kinai seregek, összesen mintegy 300.000 ember vonult fel ellenük s mig most beállt az esős évszak, mely alatt pedig teljesen ki van zárva, hogy az európaiak Kinába benyomulhassanak. Söt nemcsak, hogy előre nem nyomulhatnak, minden valószinüség szerint még **Tiencinből is vissza kell vonulniok** Takuba, melyet a dolgok jelenlegi állása szerint aligha lesznek képesek megtartani.

A helyzet Kinában.

London, jul. 6.

A lapok jelentik Sanghaiból e hó 4-éről:

Tiencsintől északra és keletre 30.000 kinai mutatkozott, a kik Lutaiból jöttek. Az orosz és japán csapatoknak sikerült őket visszaverni. A csapatok hadmüveleteit azonban az élelem és viz hiánya nagyban akadályozza. **Naponta érkeznek erős kinai segédcsapatok Mandzsuriából.** A reggeli lapoknak sanghaii táviratai szerint amerikai hittéritők és más menekültek, összesen 35 ember julius 3-án Csingtauba érkezett.

A Timesnak Sanghaiból e hó 5-éről kelt távirata jelenti, hogy az angol konzul, hogy még egy utolsó mentőeszközt kisértsen meg, táviratozott Juanchiken tábornoknak és sürgősen kérte őt, hogy segédkezzék a Pekingben levő európaiak megmentésében.

A nagyhatalmak akcziója.

Bécs, julius 6.

Itteni diplomácziai körökben a kinai események által előidézett nemzetközi helyzetet nem itélik meg oly kedvezőtlenül, mint

---

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1900. Julius 7.

Tudományos apróságok.

Árt-e a czukor a fognak? — Ideges álmatlanság. — A koplalásról. — A napsugár ereje. — A felhő viztartalma.

A czivilizált népek közt el van terjedve az a legenda, hogy a czukor és a czukros ételek élvezete megtámadja a fogak zománczát és a fogakat tönkreteszi.

Eddig nehéz volt az ellenkezőjét bebizonyitani, mert a czukor ártalmasságát vitatták, az oly gyermekekre hivatkoztak, kik sok édességet esznek és ezért rossz fogaik is vannak.

De talán összetévesztik az okot az okozattal, mert az ilyeneknek nem azért van rossz foguk, mert sok édességet esznek, hanem épen megforditva, valami velük született gyöngeségnél fogva, eredettől kezdve rossz fogaik voltak és épen azért ösztönszerüleg szeretik a czukrot, mely fontos tápszernek és erősitő szernek bizonyult.

Csak is igy érthető, hogy a forró égöv lakóinak, kik legtöbb czukrot esznek, vannak legszebb és legtartósabb fogaik.

A néger alabástrom-fehér fogait akármelyik európai is megirigyelheti. Az angoloknak a kik szintén szeretik a czukrot, szintén jó fogaik vannak.

A czukor tehát nem árt a fognak, de a savak igen, mert azok a fogzománczot megtámadják és tönkreteszik.

*

A sokféle kinzó szenvedés között, amit az idegesség okoz, talán a legkellemetlenebb a betegre nézve az ideges álmatlanság.

A gyönge, kimerült idegrendszernek legtöbb szüksége volna arra, hogy álvással üditse föl a fáradt erőket s ez a jókony alvás épen őt kerüli. Orákon keresztül fetreng a szegény beteg ágyában s ha egyszer egy-két órácskát sikerül valahogy fölébredés nélkül átaludnia, akkor boldogabb akárkinél is. De ezt a szegényes boldogságot is elrabolja tőle a következő napok álmatlansága s végül is eljut oda, ahonnan nincs többé menekvés: a morfinizmushoz.

Az a törekvés, hogy ezek a betegek megmeneküljenek a gyilkos morfiumtól és más módon szerezhessék meg álmukat, ez a törekvés egyike a leghumánusabbaknak. Wunderlich, hirneves lipcsei professzor, azt ajánlja egy most megjelent értekezésében, hogy elsőbben is magát az alapbántalmat, az idegességet kell gyógyitani. Tehát nyugalmat kell szereznünk a betegnek s ez a legfőbb orsvosszere az álmatlanságnak is.

A tápláléka legyen bő, vacsoráját pedig legalább három órával a lefekvés előtt költse el, ezután pedig már legfölebb egy pohár tejet ihatik még. Az általános idegesség gyógyitására langyos fürdők, lemosások alkalmasak, az elalvás pedig igen sokszor sikerült ugy, ha a beteg számlál, az óra ketyegését hallgatja, vagy egyéb módon foglalkoztatja gondolkodását ilyen monoton eszközzel.

*

Dr. Maire, aki a Ville-de-Sami-Nazaire hajótöröttjei között volt, érdekes megfigyeléseket tett az utasokon és arra az eredményre jutott, hogy az éhség jobban izgatja a szervezetet, mint például a fekete kávé. Ha a koplalás nem sokáig tart, különösen pedig, ha önkéntes és a gyomor fokról-fokra megszokta a nélkülözést, akkor a szellemet élénkebb munkára serkenti és élesiti a fantáziát. De, ha a koplalás hosszasn elhuzódik, akkor jellembeli zavarokat idéz elő, az embert ingerlékenynyé, kegyetlenné és önzővé teszi. Egyidejüleg gyöngül az emlékezőtehetség és oda lesz a szabad akarat; az ember nem tud többé uralkodni magán, csak ösztönszerüleg cselekszik.

Különösen sulyos esetekben a szellemi zavar még erősebb, főképp éjszaka, amikor álmatlanság, lidércznyomás, halluczinácziók és szomnambulizmus formájában jelentkezik. Ha az ilyen zavarok nappal lépnek föl, akkor még komolyabb a baj.

Az ilyen ember, a nélkül, hogy tudná, mit cselekszik, a legnagyobb bünt is elkövetheti. Szóval, a koplalást csak kis mértékben szabad megkockáztatni, hogy hasznos lehessen. Ilyen módon a költőknek és müvészeknek ugyszólván ajánlatos. Csakhogy nagyon sok költőnek, müvésznek muszáj koplalni és az már nagyon kellemetlen. Mert a koplalással ugy vagyunk, mint az alkohollal: először javára van a szervezetnek, aztán tönkre teszi.

*

Egy algiri ember uj készüléket talált fel, a melynek nagy haszna lehet az iparban. Ez a készülék arra való, hogy összegyüjtse a nap sugarait, a melyeket aztán tetszés szerint lehet értékesiteni. A készülék egy sárgarézből előállitott óriás homoru korong, a mely egész napon át villamos-teleppel van összeköttetésben. A mint a korong a napsugarakat felfogja, a sugarak, illetőleg a sugarak által előidézett hőség a villamos telepen át akkumulátorba megy be, a hol a sugarakat tetszés szerint való időkig lehet eltartani.

Az algiri tudóst az a gondolat vezette rá találmányára, hogy a nap sugarai megakadnak az utjokban levő tárgyakon; azt a **kérdést vetette tehát fel, hogy mi történik** azokkal a sugarakkal és milyen módon lehetne az ilyképpen megakadt napfényt értékesiteni. Azzal, hogy a tárgyakba ütköző napsugarakkal mi történik, hamar tisztába jött; az történik velük, a mi a falra lött golyóval szokott történni: visszapattannak s abba az irányba térnek vissza, a honnan jöttek, nem oly gyorsan ugyan, mint a golyó, de valamivel lassabban és tapasztalható, hogy a napsugárral telitett tárgy, mihelyt a nap behatásától eltávolitjuk, lassankint kihül, azaz kiadja a sugarakkal magába szivott hőséget.

Az a tárgy tehát, a melyre rásüt a nap, megtelik az égitest sugaraival, erőt vesz magába, a mely felhasználásra vár. Olcsó erőt gyüjt magába, a melyet akárki használhat s a mellett olyan erőt, a melyhez képest a leghatalmasabb dinamogép ereje szinte eltünik. Csak arról volt tehát még szó, hogy ezt az erőt összegyüjtsék, megtartsák és alkalmas módon hasznositsák. Az algiri ember ennek is kitalálta a módját és találmányával lehetővé tette, hogy napsugarakkal bármilyen tetszés szerint való erőt fejtsen ki. Legelső kisérlete az volt, hogy a napsugarakból gyüjtött erővel villamos fényt fejlesztett, a melylyel most az oráni szinházat világitják.

*

Annak az eldöntésével, hogy mennyi viztartalma van egy felhőnek, már sok meteorologus és fizikus foglalkozott. 1856-ban Schlagintweit Herman, az ismert fizikus és utazó probálkozott meg elsőnek a Monte Rosa csucsán azzal, hogy a ködnek a viztartalmát megmérje és azt találta, hogy egy köbméter ködben $2^3/_4$ gramm viz van. Később Flugger Salzburgban és Pernter Innsbruckban végzett hasonló kisérleteket, az ő eredményeik azonban kétségtelenül szintén megbizhatatlanok voltak, amennyiben nagyon kevésre állapitották meg a ködfelhő viztartalmát.

Schlagintweit és követőinek az eljárása abban állott, hogy ők a ködös levegőt egy sor palaczkon préselték át, a palaczkokban pedig klórkálium volt, mely anyagnak tudvalevőleg az a sajátsága, hogy a levegő nedvességét fölveszi, ugy, hogy a klórikálum sulyváltozásából a viztartalom megállapitható. Legutóbb Conrád a „Meteorologische Zeitschrift“-ben ezt az eljárást megbirálva, helyette egy megbizhatóbbat ajánlott, amely szerint a ködös levegőt egy nagy tartóba préselik vagy üvegharangba elzárják s a tartóba vagy harangba aztán klórikálciumot préselnek be, hogy aztán a sulyváltozást megmérjék.

Az eredmény, mint előreláthető, az lett, hogy a ködfelkőben annál nagyobb a viztartalom, minél sürübb, vagyis másszóval, minél kevesebb távolságra látni benne. Igy egy olyan ködfelhő, a melyben csak 25 lépésnyire láthattak, ötödfél gramm vizet tartalmazott egy köbméterben, az a felhő pedig, amelyben harmincz negyven lépésre lehetett csak látni, vagy három gramm vizet tartalmazott az, amelyikben hetven lépésre ellátták, egy gramm folyós vizet. A viztartalom tehát nagyon külömböző és határa ötödfél grammon is tulterjedhet, amennyiben a hegycsucsokon nem ritkán olyan ködfelhők is vannak, amelyekben legfeljebb tiz lépésnyire lehet ellátni.

Egy fiatal leány története.

— **Angol regény.** —

A **Lauri** *szerzőjétől.*

Az „Ellenzék“ részére forditotta: **AMICA.**

XIV.

(Folytatás.) (26)

A cselédek azt mondták, hogy az egész házat összejárta; senki sem tudta, hogy hol lehet megtalálni és midőn megtalálták,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

azt a pénzügyi körök teszik. — A hatalmak egymáshoz való barátságos viszonya nem változott meg és e miatt semmi nyugtalanságra nincs ok. Megengedik ugyan itt is azt, hogy a diplomáczia sokat mulasztott el, sőt azt is, hogy hibákat követett el. — Valószinü, hogy **Pekingben nincs már egyetlen élő európai ember sem.** De azért mégis remélhette, hogy a helyzet javulni kezd. A létesitendő katonai akczióról ott azt tartják, hogy 100.000 ember nélkül Peking ellen nem lehet indulni.

A Peking ellen induló csapatok főkontingensét orosz és japán katonák képezhetik csak, mert Németország még a rendkivülibb esetben is csak 10.000 embert küldhet Kinába. A pekingi követek sorsát itt állandóan nagyon kedvezőtlennek tartják.

Nevelés és tanitás.

Kolozsvár, jul. 7.

Az egész ország figyelme és érdeklődése kisérte a temesvári tanárgyülés lefolyását. Az ott elhangzott panaszok nem voltak előttünk ismeretlenek. Régi keletüek és évről-évre jobban belevésődő hibái ezek a magyar közoktatásügynek.

Az általános panasz az, hogy az ifjuság nevelése és tanitása nem folyik helyes irányban.

Ki ezért a hibás, a tanár vagy a szülő?

Nehéz erre a kérdésre a feleletet megadni. Mert a gyermek nevelésében és tanitásában a szülő és a tanár között egy olyan kapocs áll fenn, melyet ha elszakitunk, bizony megsinyli a gyermek

Épen ezért azt lehetne mondani, hogy a nevelés és a tanitásnál egyforma kötelesség hárul a szülőre és a tanárra. Mindkettő felelősséggel tartozik egymásnak. Egyiknek sem lehet müködése jó, ha a másik elhanyagolja a magáét.

Mert a gyermek olyan, mint a virág, melyet gondozni és ápolni kell, hogy megmaradjon és viruljon.

A szülő nevelése és tanitása főleg abban kell, hogy nyilvánuljon, hogy ne ugy, mint az iskolában, leczkéről-leczkére, pontról-pontra haladjon, hanem általánosan, mindig szem előtt tartva a gyermeket, a játszás a beszéd közben nevelje és tanitsa a gyermeket. Mert a szülő nevelése és a tanitása a gyermek lelkében maradandóbb, mint a tanáré. A szülőnek a gyermek felett megvan az a soha ki nem haló fölénye, mely a tanárnak nincsen és nem is lehet meg. Az a tekintet, melyet a szülő vet gyermekére, egészen más természetü, mint a tanáré. A szülői szigorban benne van az a szeretet, melyet a gyermek érez és tudja, hogy a szigoruság és a büntetés tisztán szeretetből származik.

Nézzük csak azokat a gyermekeket, kik szülők nélkül nevekedtek fel. Akármilyen szépen és jól bántak velük, még ha szülőinek testvére is nevelte fel, hiányzik bennük az az igazi szeretet, mely minden érdek nélkül az emberrel vele született tulajdonság, mely a szülő és gyermek közt állhat fennt csupán.

A tanár nevelésének és tanitásának szintén meg van a maga nagy érdeme és jelentősége.

Az ő müködése önti belé először a gyermekbe az alapot a későbbi kenyérkeresetre. Megtanitja azokra az ismeretekre, melyeket otthon nem tanulhat meg. De van azonkivül még egy igen fontos feladata a tanárnak. A gyermek otthoni nevelésének párhuzamba való hozása az iskolai neveléssel. A tanárnak sohasem szabad elfeledni azt, hogy egy gyermekkel áll szemben, ki gondjaira van bizva azért, hogy beléöntse az erkölcs és tisztesség alapját.

Azt pedig csak ugy lehet elérni, ha a tanár tapintatosan bánik el a gyermekkel. Szigoruságát ha érezteti is vele, nem szabad, hogy a gyermeket elriassza magától mogorva viselkedésével. Tanitásában mindig legyen magva az erkölcsösségnek és a vallásnak. Szóval, a tanár egyszersmint lelki apja is legyen a gyermeknek.

Mindezekből látszik tehát, hogy a tanitás és nevelés helyes irányának fejlesztésénél nagy szerepe van a szülő és a tanár együttmüködésének.

A szülő nevelje a gyermeket szeretettel, erkölcsben és tisztaságban, a tanár pedig igyekezzen megtalálni tapintatos paedagogiai müködésével és érzületével azt az utat, melylyel beférkőzhetik a gyermek lelkébe és agyába.

Mert csak igy, ha igazán lesz lebilincselve a gyermek a tanárhoz, érheti el az állam, hogy ifjusága nevelése és tanitása fogyatékosságot nem szenved.

Nadányi Emil.

A községi közigazgatási tanfolyamok.

A belügyminiszterium törvényelőkészitő szakosztályának a főnöke, dr. Némethy Károly — mint értesülünk — már elkészitette a községi közigazgatási tanfolyamok életbeléptetésére vonatkozó miniszteri rendelet tervezetét, melyet augusztus hó folyamán egy szakerőkből összeállitandó tanácskozmány fog véglegesen megállapitani.

A képviselőház által elfogadott és a szentesités alá már fölterjesztett törvény szeptember elsején fog életbelépni. Erre az időpontra fognak a közigazgatási tanfolyamok fölállitattni és az igazgatók kineveztetni, kiknek meghallgatásával azután a tanfolyamok tantestületei is összeállittatnak.

A belügyminiszter tiz tanfolyam fölállitását tervezi a következő személyekkel:

1. Budapest,
2. Pozsony,
3. Kassa,
4. Debreczen,
5. Mármaros-Sziget,
6. Pécs,
7. Nagy-Becskerek,
8. Szombathely,
9. Kolozsvár,
10. Marosvásárhely,

A közigazgatási tanfolyam egy éves lesz, két félévi szemeszterrel.

Az előadásra kerülő tantárgyak főcsoportjai a következők:

Tételes magyar közjog.
Közigazgatási jog általában.
Belügyi közigazgatás.
Vallás- és közoktatásügyi igazgatás.
Büntető-jog.
Bünvádi perrendtartás.
Tételes magyar magánjog.
Telekönyvi rendtartás.
Pénzügyi igazgatás.
Közgazdasági igazgatás.
Katonai igazgatás.
Állami számviteltan.
Községi ügyvitel- és irálytan.

A tenerők kizárólag gyakorlati férfiakból fognak kineveztetni, még pedig állami és törvényhatósági tisztviselők, főiskolai tanárok, ügyvédek, jelesebb községi jegyzők köréből, mig a biró karból mellőztetni fognak.

Az összes tanerők (az igazgató kivételével) nem állandóan lesznek alkalmazva, hanem tiszteletdijat fognak kapni.

A hallgatók jelentkezése és a tanfolyamokra való beiratkozás szeptember elején fogja kezdetét venni.

Szegény, de szorgalmas hallgatók lehetőleg ösztöndijban fognak részesittetni. Ott, a hol hallgatók kellő számban fognak jelentkezni, internátusok és tápintézetek fölállitása is tervbe van véve, hogy a hallgatóknak ezáltal is megkönnyittessék a tanfolyamokon való részvétel.

A tanfolyam befejezése alkalmával tartandó vizsgálatok irásbeliek és szóbeliek lesznek.

A tanfolyamokra vonatkozó részletes miniszteri rendelet a törvény szentesitése után a hivatalos lap utján közzé fog tétetni.

ZENE.

Régi magyar zene gyöngyei. A Rózsavölgyi és társa czég nagyrabecsülésre méltó feladatra vállalkozott, a mikor a feledésbe ment régi magyar hallgatók feleleventését tüzte ki maga elé müvészeti czélul. Ezeket a szép magyar alkotásokat régóta kiszoritották a modern zene selejtes ephemer értékü tákolmányai s ha időről-időre nem akadna valamelyik ambicziózus czigány primásunk, a ki jogaiba vissza helyezi a régi szép nótánkat, bizony egy árva hangjegyet sem ismerne a jelenben élő generáczió ezekből a mély érzésü andalgók-ból és elevenségtől pezsgő verbunkosokból. Hála Rózsavölgyi czég áldozatkészségének és Zsadányi Armand a kiváló hegedümüvész fáradhatatlan buzgalmának, most ujból élvezhetjük magja a sirva vigadó magyar régi jó nótákat, mert ime kézhez vettük azt az érdekes gyüjteményt, a mely elénk tárja Zsadányi Armand meséli átdolgozásában Lovotka Ruzicska, Csermák, Bihari és Rózsavölgyi remeknél remekebb ábrándjait, keserveit, indulóit, bokázóit, a palotá sokat, érzelgőket, sarkantyus verbunkosokat, jellengős magyarokat, figurális tánczokat stb. stb. csupa kedves, kedélyreható és jókedvre hangoló dolgok ezek, a melyek érdemesek a felkarolásra, kultiválásra. A 22 számból álló gyüjtemény minden egyes száma magánhegedüre van átirva és noha az átiró minden kiséretet mellőzött, mégis tömören hangzik és teljes szépségében érvényesül minden részlete a transzkripzóknak. Egy-egy szám ára 1 korona.

SZINHÁZ.

A mit az erdő mesél. Ez a czime *Géczy* István uj darabjának, mely szeptember 29-ikén fog szinrekerülni a Népszinházban. Nagy sikert várnak ettől a darabtól, mert általános vélemény szerint a *Gyimesi vadvirág*-ot is felül mulja, mely tudvalevőleg legjobb darabja Géczy Istvánnak, ki annyi értékes müvel gazdagitotta népszinmüirodalmunkat. A darabhoz, melyre nagy gonddal készül a Népszinház igazgatósága, uj diszleteket festetnek és uj kosztümöket készitenek. Géczy uj népszinmüvének előadási jogát Bölöny intendáns már meg is szerezte a kolozsvári Nemzeti Szinház számára, a hol a darab a téli szezon elején, október hó első felében fog szinre kerülni. A népszinmü fő férfi szerepét, a vén vadorzót, *Szentgyörgyi* István fogja játszani, ki ezzel a szerepével hires alakitásainak számát szaporitani fogja. Érdekesnek tartjuk felemliteni, hogy Géczy István, ki jelenleg Kolozsvárt időzik, egy nagyobb képen dolgozik, mely az uj népszinmü egyik leghatásosabb jelenetét fogja ábrázolni.

Fürdői levelek.

III.

A Nádas.

— jul. 7.

Á ki a Nádason fürdik, az a hasznost, a kellemessel köti össze, mert a Nádas vize a szabad fürdözés gyönyöre mellett arról is nevezetes, hogy iszapjában köszvényirtó elementumot rejteget.

A Nádas patakára különben fürdö is van épitve, de ezt rendesen azok veszik igénybe, a kik szeretik kényelmeskedni, vagy félnek a viz frisseségétől, vagy előhaladott podegrajuk meleg fürdőt kiván.

A patakra épült sötét dohos kabinok alig érdemelnek figyelmet s különben is az ottani fürdözésnek nincs semmi jellegzetes vonása. Már pedig a nádasi fürdözés nemcsak patriarchalis, hanem mindenek felett speczialis időtöltés.

A fürdöző közönség délután 4 órától esti 8 óráig lepi el a partvidéket Kardosfalvától kezdve egészen le a fürdő-házig, a hol a Nádas-pataka a Szamosba szakad. Ha meleg az idő és nem fenyeget eső — egész népvándorlás indul a városból a Nádas terére. A csoportokat rendesen az egyes családok képezik, a kik többnyire a fürdözést kirándulással kötik egybe. A család feje rendesen a legkisebb házi csemetét vezeti mindaddig, mig a kis imposztor el nem fárad. Ekkor aztán a tata ölbe veszi szeretett magzatját s ugy huz a karaván czélja felé. A nagyobbak a fürdőkosztümöt czipelik, mig a cseléd egy elemózsiával megrakott kosarat hurczol. A mama rendesen napernyővel és könnyü pongyolában izzad az ura oldalán a menetben.

A Nádas patakához megérkezett csoport először is „jó hely“ után néz. Az a legjobb hely, a hol füzektől árnyékolt göbéje van a pataknak. Itt az ülő embert nyakig lepi a viz, — a gyereknép pedig kedvére locsolja a vizet, akár egy libacsapat.

A „beszállás“-nál először a férj lép a vizbe, az anya egyenként adja át a gyerekeket az apának elhelyezés végett, — végre a mama is beszáll nőies szeméremmel és fürdőközönséghez illő kedélyességgel. Apának szerető gondossággal mosogatja meg a hátát, mely müveletet a cseléd hasonló pontossággal végzi a gyerekeken. Közben családias hangon cseveg a társaság:

— Gyerekek ne nyafogjatok — mondja az apa,

— Pofot kapsz, ha locsólódol, figyelmezteti az anya.

— Ne rugja a szemembe a vizet Károlyka — fakad ki Juczi, a házi cseléd.

És ha ehez hasonló kedélyes társalgás közben eltelt egy óra, akkor partra szállanak s a zöld fák árnyába heverednek ozsonnázni. Kirakják a kosár tartalmát a gyepre s remek étvágygyal fogyasztják el az ozsonát az utolsó falatig....

Csakhogy ez még nem a Nádas igazi fürdő vendége. Az igazi fürdő vendégnek nem csak melegje és étvágya, hanem köszvénye is van, melyet a következő módon orvosol a praktikus fürdöző: Kikeresi a napos oldalt, hol a sekélyes viznek bő iszapja van. Ekkor a nélkül, hogy szükségesnek tartaná valamely ruha darabot a dekorum kedveért a becses testén tartani — sans-gene — beleheveredik az iszapos habarcsba s mint egy meleg égövi vastagbőrü az afrikai mocsárban, ugy meghentereg abban az átfüledt sárban, melylyel bedörzsöli lábait, karjait, a törzsét, a nyakát egészen s mikor már sár ember vált belőle, kifekszik a gyepre, hogy süsse bele a nap testébe az iszap jod tartalmát.

Rövid egynegyedóra alatt ugy néz ki a köszvényes ember, mint egy sár-pikkelyes szörnyeteg.

Mikor aztán lemosakodik s visszanyeri emberi formáját, boldog megelégedés sugárzik arczáról. A hit erejével érzi, hogy baján segitett az iszap, fájdalmai enyhültek s szinte ruganyos léptekkel hagyja el a csodálatos mütét szinterét, hogy aztán másnap ismét sárembert gyurjon magából.

Ez a nádasi fürdözés szorakoztató speczialitása, csakhogy köszvény kell hozzá.

K—cz.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, julius 7.

A ki

még erre az **évnegyedre nem** *küldte be az előfizetési diját, kegyeskedjék azt* **mielőbb** *megküldeni, hogy az „Ellenzék“-et továbbra is, minden* **megszakitás** *nélkül, küldhesse a kiadóhivatal.*

Egyuttal

a kiadóhivatal tudatja, hogy mindazon előfizetőknek, kik fürdőre, vagy nyaralni mennek, kivánságukra a lapot, minden külön dij felszámitása nélkül, bárhová postán elküldi.

— **Gróf Majláth Gusztáv Károly** erdélyi r. kath. megyés püspök tegnap reggel 6 órakor titkára gróf Toldalagi István kiséretében Kolozsvárról visszautazott Gyulafehérvárra. A püspök e hó 12-én ismét Kolozsvárra jön, hogy személyesen elnököljön a r. kath. status igazgató tanácsának e hó 13-án tartandó azon ülésen, a melyen egyebek közt az ujonnan megválasztott jószág igazgató: Báró Bornemissza Elemér teszi le a hivalos esküt.

— **Dr. Bartók György** püspök ma délelőtt *Bethlenbe* utazott, dr. *Nagy* Károly theologiai tanár és *Benedek* Károly alvinczi pap társaságában. A püspök Bethlenből *Szeszármára* utazik, a hol gr. *Bethlen* Pál és neje által épitett imaházat fogja felszentelni. A püspök kiséretében volt az erd. ev. ref. egyház főtitkára, dr. Kádár János, ki a püspök bethleni utja után több napi tartózkodásra Magyar-Láposra megy.

— **Népünnepély.** A Vörös-Keresztegylet holnap vasárnap délután folytatólagos Népünnepély részletes programmjáról már a mult héten közöltük. Este tüzijáték fogja befejezni a mulatságos népünnepet, melynek tartama alatt az 51-es gyalogezred és több népzenekar fog közremüködni.

— **Boros György,** az unitárius theologiai intézet tanára már hazatérőben van. Legutolsó levelét junius 15-ikén irta nekünk *Chikagóból*, 19-én *New-Yorkban* volt s onnan *Bostonba* ment, hol valószinüleg hajóra szállott, hogy visszatérjen hazájába. Boros György még mitsem tud arról a csapásról, mely őt távolléte alatt érte. Öcscsének, *Boros Sándornak* halálát nem táviratozhatták meg neki, mert Boros György folyton utazott s igy nem voltak tájékozva tartózkodási helyéről. Családja Párisba czimzett levélben értesitette arról, hogy mig Amerikában volt, testvére hirtelen meghalt s el is temették; igy tehát csak a tengeren innen fog a megrenditő csapásról értesülni Boros György, ki valószinüleg e hó második felében fog hazaérkezni Kolozsvárra.

— **Országos akczió az osztrák Auer-társaság zsákmányolása ellen.** Rendre-rendre mégis csak leszerelik azt az osztrák kompániát, mely a magyar üzletembereket a szabadalmi törvény félremagyarázásával oly nagy mértékben zsákmányolja. Az osztrák társaság még most is rémitgeti a szegedi magyar fogyasztó közönséget német-magyar fenyegető levelekkel. Pedig egy aradi eset alkalmából már három fórum mentett fel egy kávéház-tulajdonost a szabadalom bitorlás alól. Az Auer-ellenes mozgalomnak ujabb és ujabb apostola támad, mely kitartó munkával igyekszik leszerelni e zsákmányoló dusgazdag osztrák társaságot. Legutóbb Orosz Árpád, Szeged egyik kereskedelmi férfia közöl felhivást és figyelmeztetést a bécsi társaság akcziója ellen. Budapesten dr. Héder Lajos ügyvéd, szabadalmi ügyekben országos tekintély törekszik leszerelni a jogtalanul zsákmányolót. Wagner szerkesztő és Ihász György a „Vendéglősök Lapja“ kiváló szerkesztője szintén a mozgalom élén állanak. A Vendéglősök Lapjának jul. 5. száma hosszabb czikkben magyarázza a bécsi társaság tulkapásait. A budapesti szállodások, vendéglősök és kávéháztulajdonosok együttes akcziót inditanak ez osztrák társaság ellen. Remélni lehet ezek után, hogy minden magyar biróság a törvény erejénél fogva védelmet nyujt a kizsákmányolt és törvény elé hurczolt polgároknak. Egy szegény ártatlanul meghurczolt kolozsvári polgárnak az ügye is most áll a második forum előtt.

— **A főváros első virilistája.** Budapest főváros igazoló választmánya most állitotta össze a székesfőváros legtöbb adótfizető 1200 választójának névjegyzékét. Az első virilista e névjegyzék szerint Taffer Kálmán, ki 62,257 korona 76 fillér adót fizet.

— **Panasz.** A por ellen naponta kapjuk a panaszos leveleket. Egy párszor fel is szólaltunk azon türhetetlen állapot ellen, mely a por miatt

---

mindig valahol a legfélreesőbb helyen bukkantak reá.

Ő ladysága rendesen nagyon jól tud magán uralkodni, de az utóbbi napokban nagyon ingerlékeny volt és türelmetlen.

Konstansz kisasszony, mondja meg nekem, hogy ő ladysága tud-e magának ártani?

— Dada, hogy érti azt? — kérdé Laurayne kisasszony.

— Hát édesem, a vagyonára vagy más egyéb ilyenféle dolgokra vonatkozólag — magyarázta a dada.

— Nem. Még ha hajlandó volna azt tenni, akkor sem lehetne nekem semmiben ártalmamra.

— Kisasszony, egészen bizonyos erről?

— Igen, édes öreg dadám, egészen bizonyos, — volt a komoly válasz. Lady Lauraynenak nincs semmi köze az én dolgaimmal, neki semmiféle hatalma nincsen feletteem. Ha minden befolyását érvényesitené, akkor sem tudna engem egy koronával gazdagabbá tenni, vagy egy shillinggel szegényebbé.

— Örvendek ezt hallani — mondá az öreg asszony. Maga ismeri azt a régi nótát, hogy „A szeretetnek éles a szeme“. A szeretetnek — ah és az ösztönnek szintén. Szeretetem és az ösztönöm azt mondták nekem, hogy itten a kisasszonyra vonatkozólag valami baj van. Hogy az mi, azt nem tudom megmondani; olyan vagyok, mint a ki a sötétségben tapogatózik, de egy bizonyos ösztönöm azt mondja, hogy magára vonatkozólag itten veszély van.

— Irántam való szeretete teszi ily tulságosan aggódóvá — mondá Konstansz. Lady Laurayne által nem érhet veszély.

De az öreg dadát lehetetlenség volt arról meggyőzni, hogy aggodalmai alaptalanok voltak. Neki meg voltak a saját eszméi és azokat semmi sem tudta megváltoztatni.

— Majd meglátjuk, édesem, majd meglátjuk — volt minden válasza, midőn Konstansz a gyanuját elakarta oszlatni.

Broomban általános gyász volt, mert sir Cyrilt mindenki szerette. A fia, most már sir Austin, vigasztalhatatlan volt. Még a mostohaleányai is, a kik minden felett veszekedtek, mind a ketten megegyeztek abban, hogy a sir Cyril elvesztését, a ki oly jó barátjuk volt, őszintén sajnálták.

Konstansz nem beszélt az eljegyzéséről; arról sem volt bizonyos, hogy lady Laurayne tudott-e arról. Ő folytonosan irt a jegyesének, a ki vágyott odamenni, hogy őt lássa, de ő azt irta, hogy „még most ne menjen“; nem tudná elviselni, hogy akkor menjen Broomba, midőn még a halál árnyéka volt azon.

A temetés és a halál között levő napok alatt soha sem hagyta el Konstanszot az a különös érzés, mintha ő abban a házban idegen lett volna. Nem látszott az többé otthonának — a régi napok boldog otthonának — a vidám Broomnak, hol ő mint boldog gyermek élt, az atyjával és az anyjával, a szép Broomot most a halál árnyéka elsötétitette.

A temetés rendezésére vonatkozólag keveset értekeztek vele, ámbár ő folytonosan Lady Laurayneval volt, a ki ugy látszott, mintha nem tudná elviselni, hogy Konstanszot a szeme elől elveszitse. Ha az kiment a szobából, nem hagyta szó nélkül, azt kérdezte: „Konstansz, hova mégy?“ „Hol van Konstansz“ „Konstanszra van szükségem“ — volt a folytonos kérdése és kiáltása; az iker testvérek egymás között jól mulattak és sokat nevettek az anyjoknak ezen „hirtelen támadt szeretetén“.

De ő nem mutatott szokatlan jóságot Konstansz iránt; csak egyszerüen nem tudta elviselni, hogy azt a szeme elveszitse.

Végre eljött az a nap, midőn Broomnak a köztiszteletben álló gazdáját az utolsó nyughelyére vitték és soha sem volt ember őszintébben gyászolva. Ő jó férj volt, jó apa és jó barát, barátságos szomszéd, gondos és kiméletes földes ur.

Számos barátjai kisérték a sirjához, kiknek bánata oly mély volt, a milyen általános. Ilyen temetést rég nem látott a vidék. Sokan gyászolták őtet, de egy szerető szív szinte megszakadt az ő elveszitésének fájdalma miatt. Az ő helyét a leánya szivében senki sem tölthette be többé.

XV.

A broomi könyvtár tágas hosszu szoba volt, jó izléssel butorozva, nehány régi festménynyel, ritka bronz szobrokkal, virágokkel telt jardiniérekkel, minden féle diszitményekkel, régi porczellánokkal, de mind ezek között a legnagyobb és értékesebb kincs a gazdag könyvtár. Három hosszu ablak, mely a boltozattól a padozatig ért, foglalta egyik oldalának szinte a nagyobb részét, ezek arra a pázsitra nyiltak, hol a czédrusok állottak.

Künt vidámság és verőfény, bent komor és szomoru volt a jelenet. A napfény sötét gyászruhákra és sürü krep erdőkre, a ladyk halvány arczára és azon férfiak sötét ruhájára esett, a kik ottan összegyültek, hogy a Sir Cyril végrendeletének a felolvasását hallják.

Lady Laurayne jelen volt, de nem hasonlitott a régi énjéhez. Büszkesége elhagyta, halvány volt és kimerült, aggályos kifejezéssel az arczán és nyugtalan lelki háborgás volt a modorában.

Az egyik nyitott ablak mellett ült, fija Sir Anstén, a széke mögött állott, a két karjával annak a hátára támaszkodva.

Edit egy zsámolyszéken az anyja lábánál ült és Blanka velük szemben foglalt helyet.

Konstansz egyedül állott az ő kedvencz ablakánál, a nap fénye aranyos haján tündöklött és nehéz gyász ruháját megvilágitotta. A végrendelet felolvasása nem érdekelte őtet, szemei a sürün hulló könnyektől voltak elhomályosulva.

Jobb szeretett volna a saját szobájában maradni, hogy bánatát egyedül és háboritlanul sirhassa ki. Bármennyire szerette az atyját, soha egész annak a haláláig nem reálizálta, hogy az ő élete mennyire össze volt forrva az övével.

A szépség és fény az ő halálával ellátszott enyészni.

A vikárius jelen volt — lady Laurayne kérte, hogy maradjon ott — ott volt Anderson ur, az ügyvéd. Két vagy három férfi, Sir Cyrilnek a legbensőbb barátai, kik a temetésen jelen voltak, a végrendelet felolvasására szintén ott maradtak.

Midőn mindnyájan le voltak ülve, az ügyvéd felállott.

— Ladyk és urak — kezdé — különös jelentést kell önöknek tennem.

Mi a Sir Cyril végrendeletének a felolvasására gyültünk ide, de sajnálattal tudatom önökkel, hogy végrendelet nincsen. Ez a következtetés, melyre kénytelen voltam jutni.

A Sir Cyril irományai között a legaprólékosabb keresés történt — az egész háznál minden zegzugot és szegletet, minden szekrényt, asztalfiókot, hova egy összehajtott papirosat el lehetett helyezni átkutattunk.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

uralkodik városunkban. De ugy látszik hiába. Igaz, hogy a város kasszája nem engedi meg az öntözést, de azt meglehetne tenni, hogy legalább kapartassák le a port az utakról és vitessék város szekerével el.

— **Dankó Pista**, az országos hirü népdalköltő hét tagból álló társaságával Kolozsvárra érkezett s első hangversenyét tegnap este tartotta meg a Biásini-féle szálló kerti helyiségében. A hangversenyre igen nagyszámu és szép közönség jelent meg, mely gyönyörüséggel hallgatta a híres népdalköltő legujabb dalait, melyek méltán sorakoznak a költő régibb s immár országszerte kedvelt nótáihoz. A közönség minden egyes szám után lelkesen megtapsolta a jeles poéta-zenészt, a ki pompás hegedü-játékával éppen ugy megnyerte magának a közönséget, mint törzsgyökeres és eredeti zamatu dalszerzeményeivel. A társaság 4 férfi és 3 nőből áll. Bizonyára ezután is nagy közönség jön össze a Biazini szálloda kert-helyiségében, hogy az érdekes hangversenyt meg hallgasa.

— **Igaz-e?** A dohányáruda raktár kezelő személyzete a kisárusokkal durván élczelődik. Ugyanis ha valamelyik megkisérli kérni azt, hogy a „sötétbarna" jelzésü szivart cseréljék ki, ha lehetséges. legalább világosbarnával, azt vágja vissza, az egyik ur, hogyha nem tetszik, kenje bé puderrel, a másik ur meg azt mondja, hogy hintse bé paprikával.

Igaz-e?

— **Zsaroló bérkocsis**. Kolozsvárt minden második bérkocsis zsarol és alig egykettő bir avval a müveltséggel, hogy megköszönje, ha a tariffa szerinti dijon felnl 10 kr. borravalót kap. Sok a bérkocsi kevés a passarer. — Apasztani kell a bérkocsik számát akkor megfelelően lehet őket fegyelmezni. Ma Margarás Illés 24. sz. bérkocsis a Majális utczából a pályaházhoz hajtatott ki. Vendége megfizette az 1 frt tariffát. Illés 2 frtot követelt. Megkapta azt is, a vendég egyuttal telefonált a rendőrségnek s bejelentette az esetet és Illést felczitálták s a frtot drágán fizeti meg. Elmarasztalták 25 frt büntetésben a zsarolásért, 15 frtot pedig fizet (ha tud) azért, mert botrányosan ronda az öltözete. Illés most vagy fizetni fog, vagy ül.

— **Egyházi hir.** Holnap (julius 8-án) délelőtt a nagy-utczai ev. ref. templomban *Szabó* Aladár dr. budapesti theol. tanár fog predikálni.

— **Református papok temetkezési egylete.** Kolozsvár székhelylyel temetési segély nyujtásra a ref. papok és tanárok s azok nejei részére temetkezési egylet fog alakulni. Az egyesület inditványozója *Egerházy Lajos ujtordai lelkész*, ez a fiatal, jeles képzettségü, kiváló szónok és közdolgokban nagy buzgalommal tevékenykedő, agilis férfiu. Az alapszabály tervezetét is Egerházy dolgozta ki. Ez alapszabályok szerint minden tag a belépéskor egyszer s mindenkorra fizet:

20-tól	30	éves	korig	2 koronát
30- „	40	„	„	6 „
40- „	50	„	„	8 „
50- „	60	„	„	10 „
60- „	70	„	„	12 „

Negyven éven felüliek csak az első három évben vétetnek fel. Minden, tag köteles egyleti tag elhalálozása után, 20-éven át 60 fillér elhalálozási tagdijat fizetni. Egyes tag elhalálozása esetén az örökösök 240 korona temetési segélyben részesülnek. Ez összeg a tagok arányához képest fel is emelhető, de le nem szállitható.

Az alapitás tervét. mint annak idején emlitettük, a protestáns gyülés helyesléssel fogadta és megbizta a választmányt a részletes kivitellel.

— **Kolozsvári kereskedők kártele a sör drágitására.** A kolozsvári sörfogyasztó közönség bőrére veszedelmes kártell kötésére szövetkeztek a kolozsvári italmérők és kiskereskedők mintegy 300-an. Megegyeztek ugyanis abban, hogy a kolozsvári sörnagykereskedőket arra kényszeritik, hogy olyan kereskedőknek, a kik 18 kron alul árusitják palaczkonkint a sört, *ne adjanak eladásra palaczksört.* A sör nagykereskedőket azzal fenyegetik, hogy ha e követeléseiknek eleget nem tesznek, boykottálni fogják a sörüket, megbuktatják raktárukat.

E követelés, ha azt a szatócsok keresztül viszik, rendkivül érzékenyen fogja sujtani a fogyasztó közönséget, a mely ma belvárosi kereskedőktől is 16 krért kap friss töltésü palaczk sört. Ezentul még a külvárosokban is 18 krt. kell adni, tehát minden palaczk sör 2 krral drágább lenne. Mint minden kártell, ugy ez is a közönség megkárositására szolgál, kihivja az ellenakcziót s annál kevésbbé engedhető meg, mert az amugy is szorongatott szegény közönség kizsákmányolására irányul. A kártell értelmi szerzői ellen, mint halljuk, a lépéseket megtették, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát is akcióba vonják s a kereskedelmi ministernek előterjesztést tesznek, hogy a fogyasztó közönség kizsebelésére irányuló törekvéseknek idejekorán bevágják az utját.

— **Tanulmányi ut Párisba.** A 19. század kulturájának összes vivmányait egy helyen egybegyüjtve tanulmányozni kétségkivül a legtanulságosabb látvány! Minő nagy és mély következményeiben beláthatatlan hatásu fiatal fogékony lélekre a párisi kiállitás megismerése!

Dr. Wlassics Gyula kultusminiszter éppen ezért örömmel üdvözöite *Propper* N. János igazgató tervét, a ki a tanuló ifjuság számára julius 19-én Párisba rendezendő tanulmányi kirándulást szervezni hajlandónak nyilatkozott. A kirándulás ellenőrzését *Lukács* Béla kormánybiztos vállalta magára, a mi annak erkölcsi prestije-ét biztositja. A tanuló ifjuság tanáraik vezetése mellett indulnak. — Minden 20 tanulóra egy vezető tanár esik, maga a franczia kultusminiszter is nagyban érdeklődik a magyar diákok iránt s előre láthatólag ifjaink a legszivélyesebb fogadtatásban és sokoldalu kedvezményben részesülnek. A jelentkezések közvetlen a rendezőségnél (Hungária szálló) történhetik, mert a jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében vesszük figyelembe. A tanulók hozzátartozói szintén részt vehetnek a kirándulásban ugyanazon felette olcsó (II, oszt. 145·50 frt, III. oszt. 115 frt 50 kr.) feltételek mellett.

— **Megbotozott magyarfaló szerkesztő.** A Szegedi Napló irja: A szomszédos Kikindáról épületes botrány hirét közli velünk tudósitónk. Alapossan helyben hagytak ott egy német zuglapi redaktort, aki a a magyarság elleni tüntetésével nem egyszer okozott már közbotrányt és hivta ki maga ellen sujtó leczkét. Ugyanenn most — az alábbi tudósitás szerint — megbotozott zuglapi pángermán redaktort máskor is érte már hasonló baleset. Jól elbánt vele egy izben egyik kikindai lap szerkesztője is, dr. Kiss Károly ügyvéd. Korn Arthur, a Grosskikindaer Zeitung szerkesztőjéről van szó, akinek legujabb belesetéről kikindai tugositónk a következőket irja: Csinos kis botrány történt szerda éjjel Nagy-Kikindán, ahol Korn Arthurt, a Grosskikindaer Zeitung hirhedt pángermán szerkesztőjét, ugyanazt, kit a napokban a szegedi kir. itélőtábla egy halott uri asszony megrágalmazásáért 14 napi fogházra itélt — nyilvános kerthelyiségben megbotozták, A Kade-féle vendéglő kerthelyiségében egy csendesen iddogáló társaság között ült Breier Béla tisztességes odavaló ékszerész, kire Korn már régóta haragszik valami németellenes nóta miatt. Éjfél felé odament Korn Breier asztalához és németül bemutatkozott, mire Breier magyarul válaszolt. ami a különben is teljesen részeg zugszerkesztőt annyira kihozta a sodrából, hogy durván megtámadta Breiert, sőt erre botját is emelte. Breier, aki különben rendkivül szelid, békés embernek ismernek, e durva fellépésen annyira felingerült, hogy sulyos, hajlékony megyfa-vesszőjét vigan megtánczoltatta Korn Arthur háta közepén és talán puhára veri az egész embert, ha a jelenlevő rendőrkapitány közbe nem lép és ki nem szabaditja a pángermán hőst a megyfa-bot alul.

— **Elnökjelölés**. Amerikából érkező tudósitások szerint a demokrata nemzeti konvenczió Bryan-t jelölte az elnökségre. Azután napirendet fogadtak el, mely szerint bizottságot választanak, mely az ezüst-köztársaságiak konvenciójával érintkezésbe fog lépni avégből, hogy az alelnöki állásra közös jelöltben állapodjanak meg.

— **A német császár és a veteránok.** Most, a mikor a német császár országa zászlójának becsülete megvédése érdekében oly tiszteletet keltő akcziót fejt ki, mely az egész müvelt világ lelkesedése és osztatlan elismerése követ, felelevenitik emlékét a szedani csata 25 éves évfordulójának, melyet 5 évvel ezelött ünnepeltek.

Százezer öreg haczos állt a nagy ünnep napjain a Mars mezőn. Dalegyletek, törnász egyletek, katonai zenekarok voltak a tér különböző pontján elhelyezve.

A császár, midőn kocsijával megérkezett, óriási éljenzés fogadta. Leszállt hintójáról, végig ment a veteránok során s névszerint szólitotta meg s elbeszélgetett azokkal, a kik az ő nagy atyja körül voltak. Midőn az énekkarok elkezdték énekelni a Hymnust, kocsijába szállt s ott felállva jobb kezével az ének ütemét követte. Midőn bevégezték az éneket, megismételtették. Természetes dolog, hogy a szeretet és lelkesedés óriási arányokban tört ki. Az emlékezetes ünnepen a világ minden részéből óriási idegenség sereglett össze. Kolozsvárról Sándor József Emke t. alelnöke főtitkár is jelen volt a németek eme győzelmi ünnepén.

Magyarország egyes győzelmi ünnepei, miket a 25 vagy 50 évi forduló alkalmából rendeznek, mily szerények ehhez képest. Mennyi meggondolással és lojalis tartozkodással vesz azokon részt az az egy-két bátrabbnak mutatkozó hivatalos személy.

És a mi nemzeti szabadságunkért és évezredes jogainkért küzdött szegény veterányaink mennyivel csekélyebb figyelemben, gondoskodásban és ellátásban részesülnek, mint Sedán győztes bajnokai.

— **A hobokeni katasztrófa**. New-Yorkból jelentik, hogy azok között, a kik az az Északi Lloyd hajógyárában elégtek Hobokenben, magyar ember is volt. Neve Kulka Hugó, a ki Budapestről ment New-Yorkba. Egy bécsi ember is elégett, a kinek Friegner Bernát a neve. A menmentettek között is van egy merész ember, Beczkert Dániel Segesvárról és öt osztrák: Bock Oszkár Meránból, Gütler Rezső Bodanbachból, Masel József Floridsdorfból. Bartel Rezső Warnsdorfból és Peista Ágost Cseh-Floridsdorfból.

— **Instruktornak** ajánlkozik helybe az 1900—901 iskolai évre középiskolai tanulók mellé, róm. kath. áldozópap tanárjelölt Szakja: latin-történelem. Czim: a kiadóhivatalban.

— **Követeljünk mindenütt Emke-gyujtót.**

Mulatságok.

Iparosok mulatsáya. A kolozsvári ipartestület e hó 15-én tartandó nyári tánczvigalmára a meghivók mind szétküldettek. Ez okból a rendező bizottság felkéri mindazokat, kik tévedésből meghivót nem kaptak, azt az ipartestület irodájában bejelenteni sziveskedjenek. A mulatság iránt nagy érdeklődés nyilvánul, melynek sikere érdekében száz tagu rendező bizottság buzgólkodik. A tánczvigalman két zenekar fog működni és pedig a m. kir. honvéd gyalogezred meg Antal Lajos zenekara.

*

Meghivó. 1900. Julius 14-én Kolozsvárt, (Csertörő-utcza 30. szám) alatt szavalattal, szinielőadással, monologgal, amerikai liczitáczióval, konfetti és szerpentin dobással egybekötött zártkörü nyári tánczvigalmat rendeznek: Zilahy Márton, ifj. Marossy János, Mártonossy Ferencz, Ambrus Mihály és Deák János. Kezdete este 8-kor.

Gyászrovat.

Nagysolymosi özv. *Koncz Andrásné* szül. Nösner Mária Sz.-Udvarhelytt meghalt.

Szerkesztőségi üzenetek.

Figyelő. (Helyt.) Végre is a papiros türelmes és sok mindent megenged, de ön azt meggondolhatná, hogy Kolozsvárt a kolozsváriaknak felfedezni a legbanalisabb pleonazmus. Mi szivesen vesszük a helyi dolgait, ha jól vannak azok megirva, de ismert utakon, uj dolgokat fedezni fel sokkal élesebb látás szükséges. mint az öné. Khinárol vagy Patagoniáról lehet füllenteni akármennyit, de ha Kőmálról, a Sétatérről, Bornyumálról, Kányaforól, a Házsongárdról stb. ir, akkor nem csak ismerni kell minden füszálát ezeknek a „vidékek"-nek, de meg is kell látni olyas valamit, a mi érdekli a publikumot és nem kell látni olyant, a mi nem létezik. Például a Házsongárdban igen sokféle madár lehet, de kondor keselyüt még senki sem látott. Valamint a sétatéren sem lehet százados cserfékat látni, holott, meglehetős sok fa van. Bornyumál nem a „borjuk"-ról nevezetes és nem a Szentgyörgyhegyen van Szentgyörgyi István szöllője. A főtéri templomot nem Krisztus előtt épitették, s az aszfaltot nem Pollák Samu találta fel. A Fellegvár oldaláról ne irja, hogy olyan este, mintha csillagok volnának a sziklás hegyoldalon, mert ettől a felfedezéstől tömeges lázt kapnak az emberek. Nem kérünk a Mátyás-házról sem semmit. A Hóját is hagyja pihenni. Hanem, ha okvetlenül törni akarja a fejét valami felett, akkor irja meg, hogy a sétatér elején és az Ujvilág előtt miért nem öntöznek, a mikor öles por fedi az utat? Irja meg, hogy miért nem kelnek korán az utczaseprők s miért van az, hogy reggel fél 9 órakor is poroznak a sétáló publikum orra alatt? stb. Szóval, ha ön figyelni akar, megfigyelhet sokkal hálásabb themákat is, a melyeket azonban nem szabad émelygőssé tenni, holmi groteszk szerelmi ömlengésekkel.

M. L. (Csalódott.) Mi is csalódtunk, mert a tárcza olyan rosz, mint a parancsolat.

Kiváncsi. Megmondjuk mi, plagium-e, ha beküldi az eredetit? A plagizator rendesen dicsvágy tultengésben szenved, de addig ne itéljünk, mig nem látunk.

Szerelmes. Ajánljuk a Diána-uszódát. Jó hideg zuhany használni fog. De hát, hogy ér ön rá 30 fok melegben szerelmesnek lenni?

Nem közölhetők. „A kölcsönkért 10 frt." „Orpheum az Ujvilágban." „Mi van a csikos függöny mögött?" „A tanácsból." „A naposkönyv rejtelmei."

LEGUJABB.

Az „Ellenzék" távirati, telefon tudósitásai és sürgöny-levelei.

A kathoiikus autonomia és a klerikális akadékoskodás.

Budapest, julius 7.

A „K. É." jelenti:

A katholikus autonomia szervezői között egyre tart az agitáczió Wlassics Gyula vallás és közoktatási miniszter ellen. Nyilvánvalónak látszik, hogy a mozgalomnak semmi egyéb czélja nincs, minthogy Wlassicsot elkedvetlenitsék az autonomia ügye iránt, nehogy az az ambiczió, a melylyel ő ezt az ügyet kezébe vette, sikerre vezessen. A mint a Kel. Ért. jó forrásból értesül, a támadások a minisztert egyáltalán nem alterálják müködésében s a közoktatási kormány változatlanul kitart azon szándéka mellett, hogy az autonomiát bármily szük keretben is, de föltétlenül megszervezteti.

Mezőgazdasági egyetem.

Budapest, juli. 7.

A mezőgazdasági egyetem fakultásának kérdésére vonatkozólag irják:

A kassai egyetem tervével kapcsolatban megpenditették azon eszmét, hogy a mezőgazdasági felső szakoktatás ujjászervezése érdekében ugyanott külön fakultás létesittessék. Ezen ügygyel már régebben foglalkozik a földmivelési kormányzat, de egyáltalában nincs szándéka a fakultást a vidékre áttenni, a mire vall azon tény is, hogy a felsőbb központi szőlészeti kisérleti állomást Budapest székhelylyel szervez. De ha a mezőgazdasági egyetemi fakultásnak vidékre való helyezését tervezné is a földmivelésügyi kormányzat, akkor is aligha jöhetne szóba Kassa vagy más város, nem pedig azért, mert az utóbbi évtizedben a magyar-óvári gazdasági akadémia tannszékeit, annyi és oly költséges felszerelésekkel és kisérleti állomásokkal látta el a földmivelési kormányzat, hogy már ezen oknál fogva sem állitható fel vidéken másutt a mezőgazdasági fakultás, mint Magyaróvárott.

A kinai forradalom.

Pétervár, jul. 7.

A kormány táviratot kapott, hogy **Giérs Mihály nagykövetet Pekingben meggyilkolták.**

Brüsszel, jul. 7.

A kinai követség **őrült koholmánynak tartja a hirt, hogy a császárt és császárnét meggyilkolták.** Egyáltalán Ketteler német nagykövet meggyilkolásán kivül semmit sem hisz.

Berlin, jul. 7.

Sehol oly feszülten és izgatottan nem várják a hireket Kinából, mint Berlinben.

A berlini kormány még nem kapott hivatalos értesitést arról a vérfürdőről, mely az angol nagykövetség megrohanása alkalmával történt, de alig fér hozzá kétség.

Szt.-Pétervár, jul. 7.

Oroszország beleegyezett Japánnak Kinába való seregszállitásába.

Japán elhatározta, hogy azonnal vegyes hadosztályt küld Kinába.

London, jul. 7.

A pekingi vérfürdőben 5000 kinai benszülöttet is felkonczoltak.

Kesellel német nagy követet jun. 18-án több óra hosszat kinozták, **szemeit kiszurták**, **órát**, husát **levágták**, lábát kiszakitották.

Az osztrák magyarok közül 25 matrózt, Rosbor báró ügyvivőt és nejét Klárát, Kollár sorhajó hadnagyot és két kadétot gyilkoltak meg állitólag.

Botrány a franczia kamarában.

Páris, jul. 7.

A franczia kamarában nagy botrány történt. Mindjárt az ülés elején Lasich interpelllálni akart.

Waldeck Rousseau ellenezte.

Lasich erre a legdurvább kifejezésekkel szidni kezdte a miniszterelnököt, elannyira, hogy a kamara elnöke kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

Lasich ezután is tovább szidta a miniszterelnököt. A képviselők a folyosón egymást gyávának, nyomorultnak nevezték. Hosszu idő mulva tudták csak ujra az ülést folytatni.

A hőség áldozatai.

Budapest, julius 7.

Aradról sürgönyzik:

A nagy hőség következtében többen megbetegedtek. Egy páran meghaltak.

Vihar-eső.

Budapest, jul. 7.

Budapesten és a vidéken több helyt nagy esö volt jégviharral.

Hegedüs Sàndor utazása.

Fogaras, jul. 7.

Hegedüs Sándor ma családjával együtt Fogarasról Budapestre utazott.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.*)

A történeti hüség kedveért kénytelen vagyok válaszolni a Peille Róbert ur tegnapelötti nyiltterére. Áldozatnak és jóságnak nevezi ő azon kölcsönöket, a melyekért én kamatot fizetek s biztositékot kötöttem le. De, hogy egyáltalán tartozom, azt Peille Istvánnénak köszönhetem, a ki igéretekkel csalogatva Kolozsvárra hivott és itt cserben hagyott Nekem üzletem volt Beszterczén s ha ő nem hivogat, ma is ott volnék, még pedig sokkal jobb helyzetben. Mert itt tönkre mentem, eluszott a deési két házam s odajutottam, hogy ősz fejemre egy idegbeteg ifju szégyent hozott. Öreg, 70 éves ember vagyok, becsületben öszültem meg, egész életemben dolgoztam, nagy családot neveltem fel s most kellett megérnem azt, hogy egy Peille Róbert, a ki senki és semmi, arczul üt engem. Ha lett volna benne egy szikra erkölcsi érzék, nem tette volna meg. De ezért felelt már a a biróság elött, feleljen meg majd a lelkiismeretének is, ha ugyan tud.

Az a meggyalázás, a mely miatt engem Peille R. arczul ütött abnormális felbuzdulásában, a puszta igazság felemlitése volt. Azt mondtam ugyanis, hogy Peille István nekem egy álló évig, mialatt én az ő boltjában reggeltől estig dolgoztam, egy krajczár fizetést sem adott. Ha Peille Róbert elővezi atyja üzleti könyveit, meggyőződhetik állitásom igazságáról. Ez volt az a meggyalázás, a miért engem P. R. arczul ütött. Hogy ebben a tettében volt-e erkölcsi alap, férfiasság vagy tiszteletre méltó, azt itélje meg a közönség.

Walton Eduárd.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Lövöldözès az éjszakàban.

Mindenek megnyugtatására sietünk kijelenteni, hogy ez uttal nem revolver lövésekről és nem életveszéljes sérülésekről akarunk szólani, hanem valami olyan lövöldözésekről, a melyet az „Ujvilág" bérlője kezd meghonositani, nem kis bosszuságára azoknak, akik minden igaz ok nélkül lettek áldozatai a nevezett vendéglős különös passziójának. Tudni való dolog ugyanis, hogy az Ujvilág czimü mulatóban jelenleg egy orfeum társaság játszik s esténkint a sétatér elején nagy számu közönség szokott tartózkodni, mely több kevesebb ideig onnan hallgattja az orfeum divák kornyikálását. Ugy kell lenni, hogy az Ujvilág bérlője megirigyelte a *künn* tartózkodó közönség olcsó élvezetét s kétségkivül igen eredeti módját találta ki a közönség elzavarásának. Egy darabontját odaállittatta tegnapelött este az Ujvilág udvarára s egy kézi vizipuskát adott a kezébe azzal az utasitással, hogy azzal lövöldözzön a sétatér elején tartózkodó közönség közé. A darabont ezt a müveletet készséggel végre is hajtotta, a minek termeszetesen az lett a következménye, hogy a gyanutlan közönség — jobbára uri hölgyek — alaposan *megáztak.* — A bérlő elérte a czélját, mert elzavarta az Ujvilág környékéről a közönséget, — ámde egy dolog bizonyos és ez az, hogy e rendszer alapjában brutális és a legnagyobb foku megfeledkezés a bérlő részéről a nagy közönséggel szemben, a mely a sétatéren mint közhelyen teljes joggal tartózkodhatik, a nélkül, hogy erre a bérlő külön engedélyét kellene kinyerni. A legnagyobb komolysággal felhivjuk erre a rendetlenkedésre a rendőrhatóság figyelmét, abban a reményben, hogy az érdekelt bérlőt ezért a kihágásért megérdemlett büntetésben részesiti, s a közönséget megvédelmezni a hasonló jogtalan inzultusok ellen.

n. f.

Egy jó házból való **leány** azonnal fölvétetik **elárusitó nőnek**

a Ludasi tözsdében.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

Bittó Rezső,
férfidivat üzletébe.
(3—4.) *Fő-tér 12.*

Tisztelettel tudatom a nagyérdemü közönséggel, hogy a Belközép-utczában a T. Minoriták házában eddig fenn állott „KEGYELET" czimü temetkezési intézetet, a mai napon áttvettem, s azt saját nevem alatt fogom folytatni.

Miről a nagyérdemü közönséget, becses pártfogása és támogatása végett, ezennel van szerencsém értesiteni.

Kolozsvár, 1900. junius 20.

Muntyán Péter,
Temetkezési intézet tulajdonosa,
asztalos és esztergályos.
Monostor-utcza 88. sz. Telefon sz. 402.

Óvás!

A t. cz. közönség félrevezetésére nemcsak **wignettáinkat hamisitják** de mindenféle **silány** minőségü sörrel töltik meg **„B.** és **SZ.„** jegyü palaczkjainkat.

Bátrak vagyunk a n. é. közönséget tisztelettel felkérni, hogy különösen kávéházakban és vendéglőkben, hol palaczkos sert árusitanak, méltóztassék a felszolgáló személyzettől követelni, **hogy a palaczkot az asztalnál bontsa fel,** melynek tartalma csak akkor tekinthető **valódi Dréher** sörnek, ha a dugóban **a Dréher** feliraton kivül itt látható védjegyünk van belesütve.

Védjegy.

Egyben figyelmeztetni óhajtunk mindenkit, akit érdekel, hogy a hamisitókat büntető uton üldözzük!

Tisztelettel
BOGNÁR és SZÁNTÓ
1—3 Dréher A. kőbányai serfőzde főraktárosai.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Birtok eladás.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-kollegium tulajdonát képező, **Diód** és **Tövis** községek határán (Alsófehérmegye) fekvő **196 holdnyi** (à 1600 négyszögöl) területü **tagositott földbirtok** — belsőséggel és malommal — nyilvános árverés utján eladatik.

Kikiáltási ár: **50,000** korona.

Bánatpénz: **10** százalék.

Az árverés **1900 évi julius hó 17-én d. e. 10 órakor** tartatik meg Nagyenyeden a kollegium jószágigazgatói irodájában, hol a részletes feltételek korábban is, a hivatalos órák alatt, betekinthetők.

Nagy-Enyed, 1900 julius 5.

A Bethlen-kollégium jogügyi- és jószágigazgatósága.

646. 1—3.

Sz. 656—1900. 645. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvár-városi kir. járásbiróság 1900 évi VII. 615|3 sz. végzése következtében dr. Friedmann Kálmán budapesti ügyvéd által képviselt Sachs Frigyes és Pollák Jetti javára Schwartz Lipót és Schwartz Lipótné ellen 1557 kor. 78 fill. és jár. erejéig 1900. évi április hó 25-ikén foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1199 koronára becsült következő ingóságok u. m. szobabutorok és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-városi kir. járásbiróság 1900 évi VII. 615|2. számú végzése folytán 1557 kor. 78 fill. tőkekövetelés, ennek 1899. évi január hó 1. napjától járó 6 százalék kamatai és eddig összesen 107 kor. 26 fillben biróilag már megállapitott költségek erejéig Kolozsvárt, Szentegyház-u. 22. szám alatt leendő eszközlésére 1900. évi Julius hó 10. napjának délutáni 3 órája határidőül kitüzetik; és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényczikk 107. és 108. §§-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi junius hó 23. napján.

Dupschek Ignácz
kir. bir. végrehajtó.

A Kutyfalvi uradalomban

van

50 darab 2—3—4 éves

tenyészkocza és 10 drb kan eladó!!!

Ezenkivül van

260 darab februáriusi malacz eladó!

Értekezhetni lehet **Bedőházy Pál** uradalmi tiszttartóval.

Posta helyben és vasuti megállóhely!

640. 3—3.

Kolozsvár legszebb látványossága!

Megnyitási jelentés!!

Tisztelettel tudatjuk, hogy sokszorosan kitüntetett müintézetünket

Világ-Panoráma

név alatt **vasárnap, julius 8-án délelőtt 9 órakor** fogjuk megnyitni

Szentegyházt-utcza 1/a. szám alatt

(róm. kath. bérpalota) levő **állandó helyiségünkben.**

Mümutatványaink első sorozatát egy rendkivül érdekes **keleti utazás** fogja képezni, — a mely **Betlehembe** és **Jeruzsálembe** vezeti a nézőt.

Tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt hatóságokat, tantestületeket, katonai tisztikart, egyleteket és Kolozsvár s vidékének egész lakosságát, hogy kegyeskedjenek személyi meggyőződést szerezni mümutatványaink kiválóan érdekes volta és kulturális becse felől.

Minden vasárnap uj sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van **mindennap** reggel 9 órától déli fél 1 óráig és délután fél 2 órától esti 10 óráig.

Belépti dijak: Felnőtteknek **20** kr. Tanulók, gyermekek és katonák (örmestertől lefelé) számára **10** kr.

Bérletjegyek 8 látogatásra felnőtteknek **1** forint **20** kr. Bérletjegyek 8 látogatásra tanulóknak és gyermekeknek **60** kr.

Iskolák és egyletek együttes látogatásának ára külön megegyezés szerint állapittatik meg.

Kiváló tisztelettel

642. 3—3. **az igazgatóság.**

Első erdélyrészi tapeta-raktár!

Urbanetz P. Rezső

Kolozsvár, Jókay-utcza 7. sz.

Nagy választék mindenféle bel és külföldi

tapétákban.

Készit mindennemü papirfal kárpitozási munkákat a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelben, ugyszintén plasztikus menyezet diszitéseket stb.

Mintákkal s költségvetéssel kivánatra szolgálok.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 639. 2—12.

AZ IRIS-CREM

a bőrnek természetes üdeséget ad.

Az Iris-pouder és szappan

tökéletesitik a crem hatását.

A bőrre és fogakra káros hatást nem gyakorolnak, sőt használatuk felülmulhatlan jó eredménnyel jár.

Pouder 4 korona, crem 3 korona, szappan 1 kor. *a mezőörményesi „Szüzmária" gyógyszertárban Kolozsmegyében. Ismételadóknak kedvezmény.* 647. 1—0.

ŐSZI ALBERT

arany, ezüst, ékszer, zseb- és ingaóra nagy raktára Kolozsvárt,

Wesselényi Miklós (Hid) utcza 2. szám.

Hol minden e szakba vágó javitás a legjutányosabb árban felvállaltatik! 443. 10—x

---

Folies Bergé mulató

az Ujvilágban.

NAPONTA ELITE VARIETE ELŐADÁS

szenzácziós és családias müsorral!

Fellépte az ujonnan szerződtetett tagoknak!

VANDREY MICZI
kitünő kigyómüvésznő.

Nagy tetszés! *Nagy siker!!*

ANGELI
exentrik párdalosok.

KÖRÖSI ZSÓFI
népdal énekesnő.

MORA HEDVIG
női bariton.

Még csak rövid ideig

MISS JEANNIE BISHOP
az ugynevezett **„Fekete Patti".**

Előleges jelentés:

Jönnek! Jönnek! Jönnek! Jönnek!

THE FILIPPIS.

Azonkivül fellépte a még 15 tagból álló társaságnak.

A müsor szigoruan családias.

Kezdete 8 órakor. Belépti dij 1 korona.

Számos látogatásért esd

Back Soma impressário. **Rienzi Mariska** igazgatónő.

382. 1—1.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

HEVESI JÓZSEF
müasztalos
Gyár-utcza 8. szám.
elvállal mindenféle asztalos munkát és fapadozatot.
Nagy raktárt tart:
kitünő minőségü, gőzben száritott
Parkettekből!
Telefon **136.**

Pénzkölcsön
földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező föltételekkel nyerhető. Fölvilágositást ad szivességből **Gerő A.** volt tkptári igazgató Budapest VII. Nefelejts-utcza 8. szám.

Unio-utcza ujdonsága!!!
Müjég, kitünő tej, vaj és aludttej csarnokomból házhoz szállitok megrendelés folytán jéggel együtt a fenti czikkekből. Szives rendeléseket kér: **Péntek J.-né** tejcsarnok tulajdonos.

Első egyedüli magyar *zongragyáros* **Thék Endre.** Főraktára: Budapest, Üllői-ut 66. a gyárban; fiókraktára: Kolozsváron, Unio-utcza 12., **Farkas Ödön** igazgatónál.

Pollák Samu
aszfalt és czementipar vállalata, czementlemez és mükőgyára
Kolozsvár.

Klaszovitt György
szijj- és nyereggyártó
Kolozsvárt, Unio-utcza.
Ajánlja mindennemü finom bőráru-czikkek, utazó, lovaglói- és kocsizó czikkeket minden kivitelben. — Nagy raktár, szolid árak mellett.

„Municipia"
kiadóhivatala az összes községi és közigazgatási nyomtatványok, könyv-, papir- és irodaszerek legnagyobb raktára **Budapest,** VII. Kerepesi-ut 12. szám. Nagy képes árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve,

Varga Pál
czimbalom-gyártónál megjelent czimbalomiskolából 1 hét alatt *tanitó segélye nélkül* megtanul czimbalmozni bárki, melyet üzletemben vásárolt czimbalomhoz ingyen adok. Budapesten, VIII. Rökk Szilárd-utcza *3.* szám. — Czimbalmokról képes árjegyzék ingyen.

DEMJÉN ÁGOSTON
mülakatos gyorsan és pontosan teljesit mindenféle
Lakatos munkákat,
saját szabadalmazott ablakzáróit szellőző készülékkel, függöny-horgait különösen ajánlja.
Jókai-utcza 12. szám.

Eisele József
réz-, érczmü- és gőzkazán-gyár
Budapest,
V., Külső Váczi-ut 138.

Tavaszi és nyári idény 1900.
Valódi brünni szövetek.

Egy szelvény 3·10 mtr. hosszu, teljes uri öltönyt, (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak

frt	2·75	jó
frt	3·70	jó
frt	4·80	jó
frt	6·—	jobb
frt	6·90	jobb
frt	7·75	finom
frt	8·66	finomabb
frt	10·—	legfinomabb

valódi gyapjuszövetből

470. 9—20.

Egy szelvényt fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltő-szöveteket, turista-lodeneket, legfinomabb kamgarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szolidságáról jól ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF BRÜNNBEN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahü szállitásról biztositék. A magánfelek előnyei: szöveteket közvetlenül fennti czégtől a gyárhelyiségből rendelni tetemesek.

ELADÓ

örök áron Dévén elköltözés miatt

20 év óta fennálló

fűszer csemege üzlet

dohánytőzsdével

élénk nagy sarok helyiségben.

Czim a kiadóhivatalban. 644. 1—2

Magyar tanulók utazása

a párisi világkiállitásra.

Közoktatási m. kir. ministerium által ajánlott s a párisi világkiállitás magyar kormánybiztosának főfelügyelete alá rendelt taunlmányi utazás.

Indul Budapestről 1900. julius 19. Münchenen (1 napi pihenő), Párisba (7 napi tartózkodás), visszautazás Svájczon át (Zürichben 1 nap). Jegyek lakást és teljes ellátást biztositanak. Árak III. oszt. 115 frt 50 kr. II. osztályban 145 frt 50 kr.

Jelentkezesek a taniutézetek igazgatóságánál és Budapesten *m. á. v. városi menetjegy irodájában* (Hungária szálloda.)

Propper N. János,
641. 3—10. v. ker. ak. igazgató.

HIRDETÉSEK

a legolcsóbb árban felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

A szénsavas ásványvizek királya a borszéki borviz!

Borszék

gyógyfürdőn,

(ERDÉLY, CSIKMEGYE)

a fürdőidény tart junius 15-től szept. 15-ig.

Borszék Szász-Régen között kényelmes bérkocsik, — junius 1-étől szept. 1-éig gyorskocsi közlekednek.

Gyorskocsikra előjegyezhetni Miklós Görögnél Szász-Régen.

Prospectussal és **felvilágositással szolgál az Igazgatóság, Borszék.**

Posta, távirda, állandó fürdőorvos helyben.

Borszék, 1900. junius hó.

534. 8—10. **Igazgatóság.**

Megrendelhető: **Igazgatóságtól Borszék. Kapható mindenütt.**

Legkitünőbb szerkezetü gőz-száritóval felszerelt épitészeti és müasztalos manka-gyár tulajdonosa

HEVESI JÓZSEF

készit az épitészeti és müasztalosság keretébe tartozó minden munkát, **legujabb felszerelésü kitünőnek bizonyult gőz-száritóban praeperált első minőségü** faanyagokból.

Parkett nagy-raktár

a legjobb minőségü amerikai és asphalt-parkettek eladása, vagy készen lerakva igen olcsón.

Hevesi rendszerü koczka-parkett,

ugy szépség és tartósság, különösen olcsóság tekintetében felülmul minden hasonnemü gyártmányt.

548.12—12.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

MAROS-VÁSÁRHELYT.

BEFIZETETT ALAPTŐKE EGY MILLIÓ KORONA.

Müködési köre kiterjed a takarékpénztár és bank-üzlet minden ágára.

Elfogad **takarékpénztári betéteket** naptól-napig való kamatoztatás mellett és azokat rendszerint *felmondás nélkül* fizeti vissza.

Törlesztő és kamatozó kötvény kölcsönöket nyujt földbirtokra.

Leszámitol bel- és külföldi váltókat és utalványokat, sorsjegy nyereményeket.

Eszközöl bizományi ügyleteket, kifizetéseket és beszedéseket; továbbá hitelleveleket ad ki bel- és külföldi bármely jelentékenyebb piaczra.

Vásárol és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, sorsjegyeket, szelvényeket, érczpénzeket, külföldi bankjegyeket.

557. 4—6. **Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Marosvásárhelyt.**

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.